

Úkoly výchovně vzdělávacího procesu na VA AZ

(Z vystoupení na celoarmádním stranickém aktivu k realizaci závěrů XV. sjezdu KSČ)

Při projednávání toho, jak nejlépe zabezpečit splnění sjezdové linie po XV. sjezdu naší strany, zamýšlíme se dnes hlouběji, komplexněji než kdykoli jindy nad tím, jak jsme v předcházející etapě pracovali, kam jsme směřovali, jakých výsledků jsme dosáhli, jaké zkušenosti jsme nashromáždili. Zamýšlíme se nad tím, kam koncentrovat energii, rozum, elán a zkušenosti všech, především komunistů, v bližší i vzdálenější perspektivě, abychom důsledně splnili úkoly, které pro všechny oblasti života a práce stanovil XV. sjezd naší strany.

Jak optimálně plnit sjezdové závěry v naší armádě, to je otázka, na kterou dává odpověď jednání dnešního aktivu, především základní referát člena ÚV a náčelníka Hlavní politické správy soudruha generála Horáčka. Ztotožňuji se s odpovědí, kterou dává základní referát. Je jasná a přesvědčivá, i když samozřejmě nemůže být vyčerpávající. K závěrům XV. sjezdu strany se budeme ještě nejednou vracet, abychom to obrovské bohatství myšlenek, podnětů a úkolů nejen hluboce pochopili, nejen promítli do své práce, ale především prosadili do života, do práce, do její kvality a její efektivity.

My, komunisté, kteří pracujeme na VA AZ, se také znovu zamýšlíme v souvislosti s úkoly XV. sjezdu nad minulou etapou, nad mimořádně úspěšnou etapou, nad zkušenostmi a poučeními z procesu plnění

úkolů XIV. sjezdu. Je dobré v našich podmínkách, v podmínkách vojenské akademie zamyslet se nad minulostí; historie je dobrá učitelka. Zamýšlíme se i nad přítomností. Vždyť bez hluboké všestranné komplexní analýzy přítomnosti, do které se promítají současné politické, ekonomické, vojenskopolitické a jiné úkoly, nemůžeme dělat konkrétní a přesvědčivé závěry pro perspektivu.

Hlavně se však zamýšlíme nad tím, jak v našich podmínkách, v politické práci, ve výchovně vzdělávacím procesu, ve vědecko-výzkumné práci, v materiální oblasti i ve sféře řízení důsledně realizovat náročné, konkretizované sjezdové úkoly.

Ujasňujeme si cesty, postupy, abychom dobře složili účty, až se budou skládat.

Při pohledu v nejobecnější rovině vidíme tři základní cesty k důsledné realizaci úkolů sjezdu, cesty, po kterých chceme jít v naší akademii, ve stranické organizaci naší akademie.

1. První cesta — **rozvíjet všechno pozitivní**. Je toho dost i v naší akademii. Úspěchy nespady z nebe. Je za nimi velká, statečná práce především komunistů, ale i nekomunistů. Je to cesta efektivní. Není těžká, mimo jiné proto, že k úspěchům se všichni rádi přihlašujeme.

2. Druhá cesta — to je cesta **odstraňování nedostatků**, řešení problémů. Ty jsou i v naší akademii. Vidět nedostatky, vidět problémy, znát jejich příčiny, nacházet vý-

chodiska. To je cesta těžší, než ta hlavní. Také proto, že k nedostatkům, problémům se už tak rádi nepřihlašujeme jako k úspěchům. Ale je nezbytná pro postup kupředu, k výraznějším výsledkům.

3. Nejzávažnější je třetí cesta. Znamená **stavět si reálné, ale náročnější úkoly a cíle**, posuzovat práci a její výsledky podle náročnějších kritérií. XV. sjezd, celý obsah jeho jednání, jeho přístupy ke splnění cílů etapy mezi XV. a XVI. sjezdem naší strany.

Hlavní ve škole, tedy i v naší akademii, je výchovně vzdělávací proces. Především jím, jeho metodou se plní poslání školy. Ke zvýšení úrovně i výslednosti vzdělávacího procesu nám dávají sjezdové dokumenty našeho sjezdu i XXV. sjezdu KSSS řadu myšlenek a podnětů, velmi bezprostředně spjatých s prací školy, s prací učitele.

Některé z těchto myšlenek cituji:

„...Nadále je třeba zvyšovat úroveň pedagogické a politickovýchovné práce na školách...“.

„Vědeckotechnická revoluce dodává práci, tedy i přípravě člověka k práci, jiný charakter, než tomu bylo kdykoli v minulosti. V soudobých podmínkách, kdy rozsah znalostí, pro člověka nezbytných, prudce a rychle vzrůstá, není rozhodující, jak se zvládl určité sumy faktů, je důležité umět se orientovat v rychlém proudu vědeckých a politických informací“.

„... Je třeba aktivně, směle zavádět do výuky technické didaktické prostředky, zavádět nové metody výuky.“

„... Zlepšit přípravu učitelů a uvést obsah i metody výuky do souladu s požadavky praxe.“

V souvislosti s těmito myšlenkami a podněty chceme hlavní pozornost soustředit na obsah a metody výchovně vzdělávacího procesu.

Hodně se udělalo. Do obsahu společenskovední přípravy, komunistické výchovy, do obsahu výuky operačně taktických i inženýrsko-technických kateder, do obsahu učebních fondů jsme v poslední době vnesli mnoho nového — soudobé poznatky vědy, techniky, vojenského umění, mnoho pro formování socialistického a komunistického přesvědčení. Využili jsme nejceněnějšího zdroje v tomto směru — poznatků vojenských akademií Sovětské armády.

Můžeme říci, že jsme udělali všechno? Samozřejmě nemůžeme. Obohacování obsahu výuky vidíme jako nepřetržitý proces. Věda i technika se bouřlivě rozvíjí a praxe denně přináší nové poznatky, nové zkušenosti a také nové požadavky na kádry, na vojenské kádry.

Chceme v naší akademii promyšleně snášet do obsahu výchovně vzdělávacího procesu nejnovější poznatky teorie, vědy, vědeckotechnického pokroku. Zároveň se stejnou energií vnášet do obsahu výuky zkušenosti z praxe, požadavky praxe. Jsme si vědomi, že když to nebudeme náročně dělat, nejen, že nebudeme na škole připravovat velitelské a inženýrsko-technické kádry vzhledem k perspektivním potřebám, nebudeme je ani připravovat, aby dobře řešili dnešní úkoly.

Se zřetelem k dnešní situaci, z hlediska obohacení obsahu výuky na naší akademii, vystupuje mimořádně do popředí potřeba praxe. Chceme daleko důsledněji reagovat na všechny poznatky a zkušenosti z výkonu funkcí našich absolventů, z výsledků rozsáhlého průzkumu, které v současné době analyzujeme.

Průzkum ukázal, že teoretická připravenost našich absolventů je vesměs hodnocena kladně, velmi kladně. Jsou tu však požadavky, kritické připomínky i absolventů samotných i jejich velitelů a náčelníků, požadavky a kritické připomínky oprávněné, na které chceme odpovědně reagovat.

Všechny tyto oprávněné kritické připomínky a požadavky mají společného jmenovatele: **více v obsahu výuky věnovat péči a pozornosti potřebám praxe, přípravě lidí pro praktický výkon konkrétních funkcí.** Požaduje se zkvalitnit výkonu SPP, prohloubit výuku vojenské pedagogiky a psychologie jako nezbytný předpoklad úspěšné politickovýchovné práce budoucích velitelů a odborných náčelníků. Vyžaduje se zlepšení ve výuce metodiky bojové přípravy, pevnější praktické návyky ve velení v dynamických fázích boje. Ukazuje se, že našim absolventům při praktickém výkonu funkcí dělá potíže plánování bojové přípravy, kontrola, analýza stavu. U velitelských kádru je kritizována nízká znalost techniky, u inženýrsko-technických kádru se projevují potíže v organizaci provozu a oprav. Ukazuje se potřeba cílevědomějšího formování takových vlastností u posluchačů, jako jsou samostatnost, tvůrčí myšlení, schopnost organizovat vlastní práci, schopnost překonávat těžkosti spojené s výkonem funkce.

Škola všechny praktické zkušenosti, všechny praktické návyky dát nemůže — ty může dát sám život, sama praxe. Pevné základy i pro praktický výkon funkcí dát musí a my v tomto směru v souladu s požadavky sjezdu chceme mnoho zlepšit, mnoho udělat. Lepší podmínky může vytvořit přechod na tříletý postgraduální,

jestliže už to kádrová situace ve vojácích umožňuje.

Velitelské rezervy pro podstatné zvýšení efektivity výchovně vzdělávací práce vidíme na naší škole, v naší akademii v úrovni metodiky výuky. V metodice výuky se promítá a vždy bude promítat osobnost učitele, protože jde o tvůrčí záležitost. Ale velmi nahlas říkáme sobě i na adresu učitelů, a nejen říkáme, děláme i potřebné praktické závěry: „skončila éra — křída, tabule, řečnický pult. Je průmyslová televize, videomagnetofon, film, desítky druhů didaktické techniky, jejichž efektivnost byla ověřena, elektrifikovaná schémata, elektrifikované plastické stoly, špičková laboratorní technika atd.“ To všechno musí revolučně zasáhnout do úrovně metodiky. I touto cestou chceme podstatně zvýšit efektivnost výchovně vzdělávací práce na naší škole, v souladu s požadavky a závěry sjezdu pro oblast vzdělávání.

Potřebné kapacity a energii, abychom splnili linii XV. sjezdu, chceme v naší akademii vydělit pro dokončení perspektivy. V předcházející etapě jsme bohužel pracovali bez perspektivního plánu, a proto se nám vytvářelo v některých oblas-

tech práce zbytečné napětí. Perspektivu chceme mít velmi propracovanou zejména v těch oblastech, které jsou rozhodující pro výslednost práce školy v oblasti:

- růstu vědeckopedagogické kvalifikace učitelského sboru;
- modernizace učebních fondů a učebně výchovné základny;
- vědeckovýzkumná práce;
- materiálních podmínek;
- řízení.

Dnes máme pro dokončení této perspektivy všechny potřebné podklady.

Velení armády i velitelé svazů a svazků pomáhají akademii zkušenými kádry, ukázkovými cvičeními, dobrými podmínkami pro práci posluchačů na stážích, těsnými pracovními kontakty s akademií, s katedrami. Chci vyjádřit přesvědčení, že to bude pomoc i v dalším období. Zvláště účelné by bylo uvolnit do interní aspirantury mladé, všestranně perspektivní důstojníky, kteří by za 5—8 let nahradili generaci dnešních nejkvalifikovanějších vědeckopedagogických pracovníků.

Komunisté ve VA AZ udělají všechno, co bude v jejich silách, pro splnění úkolů XV. sjezdu strany.